

Benet XVI amb el món de la cultura

Durant el seu viatge apostòlic a Portugal, Benet XVI va mantenir una trobada amb el món de la cultura. En ella afirma “l’Església considera la seva missió prioritària en la cultura actual mantenir desperta la recerca de la veritat i, consegüentment, de Déu”.

14/05/2010

DISCURS DEL SANT PARE BENET XVI
EN LA TROBADA AMB EL MÓN DE
LA CULTURA

Centre Cultural de Belém – Lisboa,
Dimecres 12 maig 2010

Estimats germans en l'episcopat,
il·lustres conreadors del pensament,
la ciència i l'art, estimats amics:

Sento una gran alegria en veure aquí
reunit el conjunt multiforme de la
cultura portuguesa, que de manera
tan digna representeu: dones i homes
afanyats en la investigació i
edificació dels diversos sabers.

Expresso a tots el testimoni de la
meva més alta estima i consideració,
reconeixent la importància del que
feu i del que sou. El Govern,
representat aquí per la Senyora
Ministra de Cultura, i a la qual
dirigeixo la meva deferent i grata
salutació, es preocupa per les
prioritats nacionals del món de la
cultura, amb els oportuns incentius.
Dono les gràcies a tots els que han fet
possible aquesta trobada, en
particular a la Comissió Episcopal de

la Cultura, amb el seu president, Mons. Manuel Clemente, a qui agraeixo les paraules de cordial acollida i la presentació de la realitat polifònica de la cultura portuguesa, representada aquí per alguns dels seus millors protagonistes, sentiments i expectatives dels quals s'ha fet portaveu el cineasta Manoel de Oliveira, de venerable edat i trajectòria, i a qui saludo amb admiració i afecte, al mateix temps que li agraeixo les paraules que m'ha dirigit, i en què ha deixat entreveure les ànsies i disposicions de l'ànima portuguesa enmig de les turbulències de la societat actual.

En efecte, en la cultura d'avui es reflecteix una “tensió” entre el present i la tradició, que de vegades adquireix forma de “conflicte”. La dinàmica de la societat absolutitza el present, aïllant-lo del patrimoni cultural del passat i sense la intenció de projectar un futur. Però, una

valoració del “present” com a font d’inspiració del sentit de la vida, tant individual com social, s’enfronta amb la forta tradició cultural del poble portuguès, profundament marcada per la influència mil·lenària del cristianisme, i amb un sentit de responsabilitat global, confirmada en l’aventura dels descobriments i al zel missioner, compartint la fe amb altres pobles. Els ideals cristians d’universalitat i fraternitat van inspirar aquesta aventura comuna, encara que també es va sentir la influència de l’il·luminisme i del laïcisme. Aquesta tradició va donar origen a allò que podríem anomenar una “saviesa”, és a dir, un sentit de la vida i de la història, del qual formaven part un univers ètic i un “ideal” que aconseguir per part de Portugal, que sempre ha procurat relacionar-se amb la resta del món.

L’Església apareix com la gran defensora d’una sana i elevada

tradició, la rica aportació està al servei de la societat; aquesta segueix respectant i apreciant el seu servei al bé comú, però s'allunya de l'esmentada "saviesa" que forma part del seu patrimoni. Aquest "conflicte" entre la tradició i el present s'expressa en la crisi de la veritat, però només aquesta pot orientar i traçar el rumb d'una existència aconseguida, com a individu o com a poble. De fet, un poble que deixa de saber quina és la seva pròpia veritat, acaba perdent-se en el laberint del temps i de la història, sense valors ben definits, sense grans objectius clarament enunciats. Estimats amics, queda per fer un gran esforç per aprendre la forma en la qual l'Església se situa en el món, ajudant a la societat a entendre que l'anunci de la veritat és un servei que ella li ofereix, obrint horitzons nous de futur, grandesa i dignitat. En efecte, l'Església té «una missió de veritat que acomplir en tot temps i

circumstància a favor d'una societat a la mesura de l'home, de la seva dignitat i de la seva vocació. [...] La fidelitat a l'home exigeix la fidelitat a la veritat, que és l'única garantia de llibertat (cf. Jn 8,32) i de la possibilitat d'un desenvolupament humà integral. Per això, l'Església la cerca, l'anuncia incansablement i la reconeix allà on es manifesti. Per l'Església, aquesta missió de veritat és irrenunciable» (Enc. Caritas in veritate, 9). Per a una societat formada majoritàriament per catòlics, i la cultura de la qual ha estat profundament marcada pel cristianisme, resulta dramàtic intentar trobar la veritat fora de Jesucrist. Per a nosaltres, cristians, la Veritat és divina, és el "Logos" etern, que va prendre expressió humana en Jesucrist, que va poder afirmar amb objectivitat: «Jo sóc la veritat» (Jn 14,6). La convivència de l'Església, amb la seva ferma adhesió al caràcter perenne de la veritat, amb el

respecte per altres “veritats”, o amb la veritat dels altres, és una cosa que la mateixa Església està aprenent. En aquest respecte dialogant es poden obrir portes noves per a la transmissió de la veritat.

«L'Església –escrivia el Papa Pau VI— ha d'anar cap al diàleg amb el món en què li toca viure. L'Església es fa paraula; l'Església es fa missatge; l'Església es fa col·loqui »(Enc. *Ecclesiam suam*, 34). En efecte, el diàleg sense embuts, i respectuós de les parts implicades en ell, és una prioritat avui en el món, i en la qual l'Església se sent compromesa. Una prova d'això és la presència de la Santa Seu en els diversos organismes internacionals, com per exemple en el Centre Nord-Sud del Consell d'Europa, instituït aquí a Lisboa fa 20 anys, i que té com a pedra angular el diàleg intercultural, amb la finalitat de promoure la cooperació entre Europa, el sud de la Mediterrània i

l'Àfrica, i construir una ciutadania mundial fundada sobre els drets humans i la responsabilitat dels ciutadans, amb independència del seu origen ètnic o pertinença política, i respectuós de les creences religioses. Tenint en compte la diversitat cultural, cal aconseguir que les persones no només acceptin l'existència de la cultura de l'altre, sinó que aspirin també a enriquir-se amb ella i a oferir-li allò que té de bo, de veritable i de bell.

Aquest és un moment que exigeix el millor de les nostres forces, audàcia profètica i, com diria el vostre Poeta nacional, «mostrar al món nous mons» (Luís de Camões, *Os Lusíadas*, II, 45). Vosaltres, treballadors de la cultura en qualsevol de les seves formes, creadors de pensament i d'opinió, «gràcies al vostre talent, teniu la possibilitat de parlar al cor de la humanitat, de tocar la sensibilitat individual i col·lectiva, de

suscitar somnis i esperances,
d'eixamplar els horitzons del
coneixement i del compromís humà.
[...] I no tingueu por de confrontar-
vos amb la font primera i última de
la bellesa, de dialogar amb els
creients, amb qui com vosaltres se
senten pelegrins en el món i en la
història cap a la Bellesa
infinita» (Discurs als artistes,
2009.11.21).

Precisament, per tal «d'infondre en
les venes de la humanitat actual la
virtut perenne, vital i divina de
l'Evangelí» (Joan XXIII, Const. Ap.
Humanae salutis, 3), es va celebrar el
Concili Vaticà II, en què l'Església, a
partir d'una renovada consciència de
la tradició catòlica, pren seriosament
i discerneix, transfigura i
transcendeix les crítiques que estan a
la base de les forces que van
caracteritzar la modernitat, és a dir
la Reforma i l'il·luminisme. Així,
l'Església, per si mateixa, acollia i

recreava el millor de les instàncies de la modernitat, però d'una banda superats i, de l'altra, evitant els seus errors i camins que no tenen sortida. L'esdeveniment conciliar va posar les premisses d'una autèntica renovació catòlica i d'una nova civilització, la "civilització de l'amor", com a servei evangèlic a l'home i la societat.

Estimats amics, l'Església considera la seva missió prioritària en la cultura actual mantenir desperta la recerca de la veritat i, consegüentment, de Déu; portar a les persones a mirar més enllà de les coses penúltimes i posar-se a la recerca de les últimes. Us convido a aprofundir en el coneixement de Déu, de la mateixa manera que ell s'ha revelat en Jesucrist per a la nostra plena realització. Feu coses belles, però, sobretot, convertir les vostres vides en llocs de bellesa. Que intercedeixi per vosaltres Santa Maria de Betlem, venerada des de

segles pels navegants de l'oceà i avui
pels navegants del Bé, la Veritat i la
Bellesa.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-ad/article/benet-xvi-
amb-el-mon-de-la-cultura/](https://opusdei.org/ca-ad/article/benet-xvi-amb-el-mon-de-la-cultura/) (31/03/2026)